

Γιώργος Ζωγραφίδης

Καθηγητής

I. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Προσωπικά στοιχεία

Τρέχουσα θέση: Καθηγητής

Γνωστικό αντικείμενο: Αρχαία Ελληνική και Βυζαντινή Φιλοσοφία

Τομέας Φιλοσοφίας

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

e-mail: zograf@edlit.auth.gr

Σπουδές-Πτυχία

- Διδακτορικό Δίπλωμα στη Φιλοσοφία, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, ΑΠΘ - 1988/1992 («άριστα»)
- Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Φιλοσοφίας, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, ΑΠΘ - 1986/1988 («άριστα» 10)
- Πτυχίο με ειδίκευση στη Φιλοσοφία, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, ΑΠΘ -1982/1986 (8,3/10)

Εργασιακή εμπειρία

2021– *Καθηγητής*, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, ΑΠΘ

2012– *Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΣΕΠ)* στη Θεματική Ενότητα "Ελληνική Φιλοσοφία και Επιστήμη», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

2012-2020 *Αναπληρωτής Καθηγητής*, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, ΑΠΘ

2006-2012 *Επίκουρος Καθηγητής*, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, ΑΠΘ (μονιμότητα 4/2/2010)

2001-2006 *Επίκουρος Καθηγητής*, Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης (μονιμότητα 23/6/2005)

2001-2005 *Συντονιστής και ΣΕΠ* στη Θεματική Ενότητα "Ελληνική Φιλοσοφία και Επιστήμη», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

1998-2001 *Λέκτορας*, Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

1987-91, 1995-97 *Καθηγητής Φιλολόγος* στη Δευτεροβάθμια και Μεταλυκειακή Εκπαίδευση

Ερευνητικά και διδακτικά ενδιαφέροντα

Πατερική και Βυζαντινή Φιλοσοφία

Ελληνιστική Φιλοσοφία – Επικουρισμός και Στωικισμός

Φιλοσοφία της Ύστερης Αρχαιότητας

Πρόσληψη της ελληνικής φιλοσοφίας

Φιλοσοφία της τέχνης

Φιλοσοφία της θρησκείας

II. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ερευνητικά ενδιαφέροντα – δραστηριότητες / γνωστικό αντικείμενο

Ο κύριος ερευνητικός προσανατολισμός μου βρίσκεται στα ιστορικο-φιλοσοφικά πεδία της αρχαίας φιλοσοφίας (ελληνιστική φιλοσοφία), της φιλοσοφία της ύστερης αρχαιότητας (κυρίως της πατερικής) και της βυζαντινής φιλοσοφίας. Η έρευνα στην αρχαία φιλοσοφία αποτελεί αναγκαία συνθήκη και προϋπόθεση για την ουσιαστική μελέτη της βυζαντινής φιλοσοφίας, ένα μέρος της οποίας συνίσταται ακριβώς στην εκ μέρους της πρόσληψη της αρχαίας σκέψης. Παράλληλα και αλληλένδετα προχωρώ στην έρευνα θεμάτων της αρχαίας φιλοσοφίας, αυτόνομα ή μέσω της μεσαιωνικής ερμηνείας τους, τα οποία εντάσσονται και στα πεδία της αισθητικής και της φιλοσοφίας της θρησκείας. Η εννοιολογική εμβάθυνση σε αυτά δεν αποκλείει, απεναντίας καθιστά αναγκαία την κειμενοκεντρική προσέγγιση. Το δημοσιευμένο έργο μου εντάσσεται σε ολόκληρο το φάσμα της ιστορίας της αρχαίας ελληνικής και της βυζαντινής φιλοσοφίας, καθώς και της πρόσληψής τους στη νεοελληνική φιλοσοφία.

Τα τελευταία χρόνια οι βασικές κατευθύνσεις της έρευνάς μου είναι οι ακόλουθες:

(α) Η αρχαία φιλοσοφία, με ιδιαίτερη έμφαση στην ελληνιστική και στην ύστερη περίοδο. [1] Οι ερμηνευτικές αρχές και τα αποτελέσματα αναγνώσεων της μετα-αριστοτελικής φιλοσοφίας διαφαίνονται στο βιβλίο *Αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι*, όπου αποτυπώνεται μία πρόταση προσέγγισης της φιλοσοφικής αυτής περιόδου, σε μελέτες όπως η «The Life of Academy after Plato» και σε επιμέλειες τόμων με ειδικότερα θέματα όπως «Το υπόμνημα στην Αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα» και οι «Θάνατοι φιλοσόφων στην Αρχαιότητα», ή περισσότερο εγκυκλοπαιδικών. [2] Η έκδοση του βιβλίου *Επίκουρος: Ηθική* μου έδωσε την ευκαιρία να ασχοληθώ εκτενέστερα με την ηθική πλευρά της σκέψης του Επίκουρου. Στο ίδιο πλαίσιο επιμελήθηκα, με εισαγωγή και θεματική βιβλιογραφία, τον τόμο *Επικούρεια ηθική φιλοσοφία*. Σε συνέχεια αυτής της προσπάθειας, προγραμματίζω τη σχολιασμένη έκδοση των δύο φυσικών επιστολών του Επίκουρου και του 25^{ου} βιβλίου του *Περί φύσεως*. [3] Υπό την προοπτική της ανάδειξης της φιλοσοφίας ως τρόπου ζωής συνέγραψα μονογραφία για τον Σενέκα και τη φιλοσοφία. [4] Ένα μέρος των δημοσιευμάτων μου αφορά την αρχαία ελληνική αισθητική. Συνολικά 25 δημοσιεύσεις μου (βιβλία, μελέτες ή μικρότερα κείμενα) αφορούν την αρχαία ελληνική φιλοσοφία.

(β) Η βυζαντινή φιλοσοφία και η μελέτη διαφόρων πτυχών της αποτελεί μια βασική ερευνητική κατεύθυνση που ακολουθώ, με έμφαση στη διερεύνηση της πρόσληψης της αρχαίας φιλοσοφίας. Το εύρος του θέματος δεν επιτρέπει ασφαλώς την πλήρη κάλυψή του από την ατομική έρευνα, ωστόσο η επιλογή μου ήταν –μετά την επεξεργασία της ερευνητικής προβληματικής– (i) να επανεξετάσω γνωστές περιπτώσεις φιλοσοφικής επίδρασης (υπό το πρίσμα του λεγόμενου βυζαντινού πλατωνισμού και αριστοτελισμού), και (ii) να εστιάσω τη μελέτη μου σε ορισμένες περιπτώσεις αγνοημένες ή πλημμελώς μελετημένες –και εκ πρώτης όψεως απροσδόκητες.

[1] Προσπαθώ να οριοθετήσω το γενικότερο πλαίσιο της ερμηνείας μου και να ελέγξω τα υπάρχοντα ερμηνευτικά σχήματα: μια πρώτη απόπειρα ήταν η ομιλία μου με θέμα «Ελληνισμός και χριστιανισμός: προβλήματα συγκατοίκησης στην Ύστερη Αρχαιότητα», αλλά και οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις σε άρθρα και ανακοινώσεις («Υπάρχει βυζαντινή φιλοσοφία;», «Πάλι για την ύπαρξη της βυζαντινής φιλοσοφίας»). Παράλληλα, [2] και σε ευρύτερες μελέτες («Η βυζαντινή φιλοσοφία», «Early Byzantine Philosophy»), μέσα από το σχήμα στάση-γνώση-χρήση, προτείνω ότι πρέπει να αποφεύγουμε να εγκλωβιστούμε ερμηνευτικά στη ρητή στάση των χριστιανών συγγραφέων απέναντι στην αρχαία φιλοσοφία, διότι έτσι μπορεί να σχηματισθεί παραπλανητική εικόνα για την πρόσληψή της, εφόσον η τελευταία γίνεται συχνά υπό το καθεστώς πολεμικής. Με αυτές τις μεθοδολογικές και ερμηνευτικές αρχές επιχειρώ ενδεικτικές τομές στο κοινό έδαφος της αρχαίας και της χριστιανικής/βυζαντινής φιλοσοφίας. [3] Η μελέτη της υπομνηματιστικής παράδοσης («Η φιλοσοφία ως υπόμνημα» και μικρότερα κείμενα) επιτρέπει την κατάδειξη ενός είδους συνέχειας και, ταυτόχρονα, ρήξης μεταξύ της αρχαίας και της μεσαιωνικής σχολιαστικής πρακτικής. [4] Μέσα από την περίπτωση του Πλήθωνα (*Πλήθων Για τις διαφορές του Αριστοτέλη από τον Πλάτωνα*, «Pletho's Allmighty Zeus» κ.ά.) θέλησα να δείξω την ένταξή του στην ενολογική σκέψη της πλατωνικής παράδοσης, ενώ [5] με αφορμή την περι

θεού και δημιουργίας συζήτηση του Ιωάννη Δαμασκηνού αμφισβήτησα το είδος του αριστοτελισμού που αποδίδεται στον βυζαντινό «Aristotle and John of Damascus», όπως ανάλογα [6] τον πλατωνισμό που αποδίδεται στον Ωριγένη. Σε μια σειρά από μελέτες και ανακοινώσεις συνεχίζω τη μελέτη άλλων περιπτώσεων πρόσληψης της αρχαίας σκέψης από τη χριστιανική. [7] Πρώτα με τη μελέτη της εικόνας του Σωκράτη στους χριστιανούς στοχαστές («Ο χριστιανός Σωκράτης: επιβίωση μιας εικόνας»), ως της κατεξοχήν μορφής του φιλοσόφου, παραδείγματος αλλά και στόχου πολεμικής, ή της πλατωνικής παράδοσης στον Γρηγορά («Plato and Neoplatonists in Nicephorus Gregoras»). [8] Επίσης, με την ανίχνευση της παρουσίας της επικούρειας φιλοσοφίας στην πατερική και τη βυζαντινή σκέψη («Epicurus in Byzantine Thought: Between Damnatio memoriae and Oblivion»), παρά τα αντίθετα φαινόμενα, καθώς και της πιθανής επίδρασής της. [9] Με την εύρεση κοινών σημείων στη θεωρία και την πρακτική της κυνικής και της χριστιανικής άσκησης («Χριστιανική και κυνική άσκηση»), που οδηγούν στη διερώτηση για τον χαρακτήρα του φιλόσοφου βίου και τη σχέση φιλοσόφου και θείου ανδρός στην Ύστερη Αρχαιότητα. [10] Με τη μελέτη αφηγήσεων χριστιανικών θανάτων (του Ιησού, μαρτύρων, της Μακρίνας), ώστε να φανεί ότι η συγγενείά τους με ανάλογες εθνικές αφηγήσεις προβάλλει την αξίωση του χριστιανισμού να παρουσιαστεί ως φιλοσοφία («Φυσικός και προαιρετικός θάνατος στη χριστιανική Ύστερη Αρχαιότητα»). [11] Ένα σημαντικό μέρος των δημοσιευμάτων μου ερευνά, ήδη από τη διδακτορική μου διατριβή την οντολογική και αισθητική σκέψη του Βυζαντίου με κεντρική την έννοια της εικόνας (*Βυζαντινή φιλοσοφία της εικόνας*, «Representation and Art: Byzantine Re-readings of Aristotle»). Συνολικά 54 δημοσιεύσεις μου (βιβλία, μελέτες ή μικρότερα κείμενα) αφορούν τη βυζαντινή και μεσαιωνική φιλοσοφία.

(γ) Η πρόσληψη της αρχαίας ελληνικής και της βυζαντινής φιλοσοφίας στη νεοελληνική φιλοσοφία και σκέψη αποτελούν μία άλλη ερευνητική (και διδακτική) κατεύθυνση. Εκτός από μία ανασκόπηση της τρέχουσας κατάστασης τη φιλοσοφία στην Ελλάδα σήμερα («Brief aus Griechenland [Philosophie in Griechenland heute]») τα ειδικότερα πεδία είναι τα ακόλουθα:[1] Δύο μελέτες και ένα ανθολόγιο για το έργο του νεοέλληνα φιλοσόφου και ιστορικού της φιλοσοφίας Βασιλείου Τατάκη· ειδικά μέσα από τη μελέτη του μεταφραστικού αλλά και ερευνητικού έργου του Β. Τατάκη, σχολιάζω μια ενδιαφέρουσα νεοελληνική κατανόηση και χρήση της αριστοτελικής παράδοσης. [2] Ζητήματα ευρύτερα της νεοελληνικής σκέψης και πρακτικής, σχετικά με τη θεωρητική πρόσληψη της βυζαντινής τέχνης (*Εικαστική φιλοσοφία*, «Σχόλια πάνω στην τύχη της μεταβυζαντινής ζωγραφικής» κ.ά.) ή της αρχαίας ελληνικής και της βυζαντινής γραμματείας («Νόστος προσώπων και κειμένων»). [3] Μία νέα περιοχή έρευνας, που έως τώρα έχει αποφέρει τη μονογραφία «Η νεοελληνική πρόσληψη του Werner Jaeger», εστιάζει στις ιδεολογικές χρήσεις της αρχαιότητας στη σύγχρονη νεοελληνική σκέψη. [4] Μια ειδικότερη περιοχή έρευνας μου στη νεοελληνική φιλοσοφική πραγματικότητα αφορά τις **σχέσεις φιλοσοφίας και εκπαίδευσης**: την κατανόηση της θέσης και της λειτουργίας της φιλοσοφίας μέσα στον χώρο της νεοελληνικής εκπαίδευσης (δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας), τη συζήτηση του φιλοσοφικού ερωτήματος για τη δυνατότητα της διδασκαλίας της φιλοσοφίας, τη μελέτη –ειδικά για την αρχαία και τη μεσαιωνική περίοδο– της θεσμικής παρουσίας και ανάπτυξης της φιλοσοφίας μέσα σε σχολές και τις επιδράσεις αυτού του γεγονότος στον ίδιο τον χαρακτήρα της φιλοσοφίας, την κατάθεση γενικών και ειδικών προτάσεων για τη διδασκαλία της. [α] Σχετικά: «Το μάθημα της φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση», «Η Λογική ως φιλοσοφικό μάθημα», «Η διδασκαλία της αρχαίας φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση». [β] Θέματα διδασκαλίας της φιλοσοφίας: για τον πλατωνικό μύθο του σπηλαίου, για το *Ανθολόγιο [αρχαίων] φιλοσοφικών κειμένων* της Γ΄ Γυμνασίου και [γ] διδασκαλία σχετικών μαθημάτων στα φιλοσοφικά Τμήματα που έχω εργαστεί. [δ] Παράλληλα, συμμετείχα στο ερευνητικό πρόγραμμα «Η φιλοσοφία στη μέση εκπαίδευση», στη σύνταξη συμβατικού και Εναλλακτικού Διδακτικού Υλικού (σε μορφή υπερκειμένου) για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και στη συγγραφή του βιβλίου *Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία* για το πρόγραμμα «Αρχαιογνωσία και αρχαιογνωσία στη μέση εκπαίδευση», καθώς και στη διαδικασία αναμόρφωσης του Προγράμματος Σπουδών Φιλοσοφίας στο Λύκειο με τη σύνταξη του βιβλίου *Φιλοσοφία: Οδηγός για τον εκπαιδευτικό* (με τον Π. Περπερίδη). [ε] Στη μελέτη «Βασίλης Τατάκης, φιλόσοφος και παιδαγωγός»

προσπάθησα να αναδείξω μία παραδοσιακή μορφή της νεοελληνικής προσωπογραφίας, στην οποία εναρμονίζονται η φιλοσοφική έρευνα και η παιδαγωγική μέριμνα. [στ] Επέβλεψα μεταδιδασκτορική έρευνα με αντικείμενο «Διδάσκοντας φιλοσοφία σε μη φιλοσόφους». [ζ] Το ενδιαφέρον μου για τη θέση και τη διδασκαλία της φιλοσοφίας εξειδικεύεται και στη συμμετοχή μου σε επιτροπές και σε ακαδημαϊκές συζητήσεις για την εισήγηση νέων προγραμμάτων σπουδών στα δύο Τμήματα που έχω εργαστεί, υπερασπιζόμενος –εντός του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος–την ένταξη των φιλοσοφικών σπουδών τους στο πλαίσιο της Φιλοσοφικής Σχολής και τον εγκιβωτισμό τους (στο προπτυχιακό επίπεδο) στις ευρύτερες ανθρωπιστικές σπουδές. [η] Τέλος, συμμετείχα ενεργά στην αλλαγή και τη διαμόρφωση του νέου Προγράμματος Σπουδών Αρχαίων Ελληνικών της Γ΄ Λυκείου, με τον σχεδιασμό, επιμέλεια και συγγραφή μεγάλου μέρους του εγχειριδίου *Αρχαίος φιλοσοφικός λόγος* για την Γ΄ Λυκείου, στο οποίο προτείνεται ένας διαφορετικός τρόπος προσέγγισης των αρχαίων φιλοσοφικών κειμένων, σε παραλληλία και με κείμενα της μεσαιωνικής, νεότερης και σύγχρονης φιλοσοφικής γραμματείας –αναβαθμίζοντας έτσι την παρουσία του φιλοσοφικού λόγου εν γένει στο Λύκειο. Συνολικά 15 δημοσιεύσεις μου (βιβλία, μελέτες ή μικρότερα κείμενα) αφορούν τη νεοελληνική φιλοσοφία και σκέψη γενικότερα.

Ερευνητικά προγράμματα

- Επιστημονικός υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος "*Η φιλοσοφία στη Μέση Εκπαίδευση*", Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Κρήτης (4.1999-8.2000).
- Στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας συμμετείχα (30.1.2003-31.12.2005) στο Πρόγραμμα «Αρχαιολογία και αρχαιολογισμός στη Μέση Εκπαίδευση» (επιστημ. υπεύθυνος: Δ.Ν. Μαρωνίτης).
- Επιστημονικός υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος «Φαντασία, μίμηση, συμβολισμός στη βυζαντινή αισθητική» (1.9.2002-23.10.2006).
- Επιστημονικός υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος «Ελεύθερη βούληση στον Πλάτωνα και στον Αριστοτέλη» -ΕΠΕΑΕΚ/«Ηράκλειτος II (1.4.2011-31.8.2013).
- Επιστημονικός υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος «Η πρόσληψη της Βυζαντινής φιλοσοφίας και δημιουργία ερευνητικής υποδομής για τη μελέτη της», Επιτροπή Ερευνών ΑΠΘ (1.1.2012-31.12.2012).
- Δράση "Πλάτων" στο πλαίσιο του έργου Ακαδημία Πλάτωνος – Ανάπτυξη της γνώσης και καινοτόμων ιδεών, με ανάδοχο την Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου και το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού (επιστημ. υπεύθυνος: Β. Κάλφας). Συμμετοχή ως Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής (υπεύθυνος/ editor) για τα λήμματα της δίγλωσσης (ελληνικά-αγγλικά) *Εγκυκλοπαίδειας του Πλάτωνα* που αφορούν τη βυζαντινή, μεσαιωνική και αναγεννησιακή σκέψη (2013-2014).
- ΥΠΠΟ/Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής: Συμμετοχή στην ερευνητική ομάδα στο πλαίσιο της Πράξης «Νέο Σχολείο (Σχολείο 21^{ου} αιώνα) Νέο πρόγραμμα σπουδών» (επιστημονικός υπεύθυνος: Σ. Βιρβιδάκης), ως εμπειρογνώμονες για την εκπόνηση των Προγραμμάτων Σπουδών και των Οδηγών για τον Εκπαιδευτικό για το Γενικό Λύκειο και το μάθημα της Φιλοσοφίας (2014-2015).
- Υπουργείο Παιδείας/Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής: Επιστημονική εποπτεία και συμμετοχή στην εκπόνηση, αναμόρφωση και επιμέλεια έργου (Αρχαία Ελληνικά Γ΄ Λυκείου), στο πλαίσιο της δράσης για την αναμόρφωση ή/και εκπόνηση Προγραμμάτων Σπουδών στο θεματικό πεδίο των Ανθρωπιστικών Επιστημών (10.2018-5.2019).
- Επιστημονικός υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος που χρηματοδοτείται από το ΕΛΙΔΕΚ, «*Ο ναός που περιβάλλει τα πάθη*": Η γνωσιολογική και ηθική οπτική του D. Z. Phillips» (2019–).
- Δράση "Αριστοτελιστές", με ανάδοχο την Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου και τον ΕΛΚΕ ΑΠΘ (επιστημονικός υπεύθυνος: Β. Κάλφας). Συμμετοχή ως Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής για τα λήμματα για τον βυζαντινό και λατινικό αριστοτελισμό (2021–).

Διδασκαλία προπτυχιακών μαθημάτων

Στο Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής (ΑΠΘ) 2006-2022:

- Εισαγωγή στη Φιλοσοφία (Εαρινό Εξάμηνο 2010-11, Χειμερινό Εξάμηνο 2012-13, ΧΕ 2013-14, ΧΕ 2014-15, ΧΕ 2015-16, ΧΕ 2016-17, ΧΕ 2017-18, ΧΕ 2018-19, ΧΕ 2019-20, ΧΕ 2020-21, ΧΕ 2021-22)
- Φιλοσοφία της Ύστερης Αρχαιότητας–Μεσαιωνική φιλοσοφία (ΕΕ 2008-9, 2009-10, 2010-1, ΧΕ 2011-2, ΕΕ 2012-13)
- Η φιλοσοφία ως τρόπος ζωής – Αρχαιότητα, Μεσαίωνας / από τον Σωκράτη στον Φουκώ (ΧΕ 2007-8, ΕΕ 2020-21)
- Ελληνιστική ηθική φιλοσοφία (ΕΕ 2009-10)
- Επικούρεια ηθική (ΕΕ 2008-9, ΕΕ 2012-13, ΕΕ 2015-16, ΕΕ 2019-20)
- Στωική ηθική: Επίκτητος, *Ἐγχειρίδιον* (ΕΕ 2013-14, ΧΕ 2017-18, ΕΕ 2021-22)
- Αλκίνοος, *Ἐπιτομή τῶν Πλάτωνος δογμάτων* (ΧΕ 2006-7)
- Βυζαντινή φιλοσοφία (ΕΕ 2006-7, ΕΕ 2007-8)
- Μεσαιωνική Φιλοσοφία (ΕΕ 2018-19)
- Ο πλατωνισμός στη Μεσαιωνική φιλοσοφία (ΕΕ 2006-7)
- Βυζαντινά κείμενα για την αρχαία φιλοσοφία (ΕΕ 2020-21)
- Πλήθων, *Νόμοι* (ΕΕ 2015-16)
- Η διδασκαλία της φιλοσοφίας (ΕΕ 2007-8, ΕΕ 2013-14, ΕΕ 2017-18)
- Αισθητική και φιλοσοφία της τέχνης (ΧΕ 2016-17, ΕΕ 2021-22)
- Φιλοσοφία της τέχνης: εικόνα, ωραίο και υψηλό (ΕΕ 2015-16)
- Εικόνα, φιλοσοφία και τέχνη – Αρχαιότητα, Βυζάντιο (ΧΕ 2006-7)
- Αισθητική, τέχνη και πολιτική (ΧΕ 2018-19)
- Πολιτική φιλοσοφία στην Αρχαία Ελλάδα (ΧΕ 2009-10)
- Επιχειρήματα σχετικά με την ύπαρξη θεού (ΧΕ 2008-9, ΧΕ 2014-15)
- Το πρόβλημα του κακού (ΧΕ 2010-1, ΧΕ 2015-6, ΧΕ 2019-20)

Στο Τμήμα Φιλοσοφικών & Κοινωνικών Σπουδών (Πανεπιστήμιο Κρήτης) 1998-2006:

- Εισαγωγή στη φιλοσοφία (ΧΕ 1999-2000, 2000-1, 2001-2, 2003-4)
- Αρχαία ελληνική φιλοσοφία και χριστιανική σκέψη (ΕΕ 2002-3)
- Αρχαία ελληνική φιλοσοφία: η φιλοσοφία ως τρόπος ζωής (ΕΕ 2005-6)
- Επίκουρος και επικουρισμός (ΧΕ 2003-4)
- Επικούρεια ηθική φιλοσοφία (ΧΕ 2000-1)
- Ιστορία της μεσαιωνικής φιλοσοφίας (ΧΕ 1998-99)
- Βυζαντινή φιλοσοφία (ΕΕ 1997-98, ΕΕ 2000-1, ΕΕ 2003-4)
- Ο βυζαντινός αριστοτελισμός (ΕΕ 1998-99)
- Ο βυζαντινός πλατωνισμός (ΧΕ 1999-2000)
- Μεσαιωνική πολιτική φιλοσοφία (ΕΕ 2001-02)
- Επιχειρήματα σχετικά με την ύπαρξη θεού (ΕΕ 1998-99, ΕΕ 2001-02)
- Το πρόβλημα του κακού (ΧΕ 2004-5)
- Φιλοσοφία και τέχνη: συγκλίσεις και αποκλίσεις (ΕΕ 1999-2000)
- Φιλοσοφία της τέχνης από την Αρχαιότητα στο Βυζάντιο (ΧΕ 1998-99)
- Αρχαία και μεσαιωνική φιλοσοφία της τέχνης (ΕΕ 2005-6)
- Εικονομαχία και εικονολατρία (ΧΕ 2005-6)
- Κείμενα βυζαντινής αισθητικής (ΕΕ 1997-98)
- Βυζαντινή αισθητική: εικόνα, σημείο, σύμβολο (ΕΕ 2000-1)

- Η διδασκαλία της φιλοσοφίας (ΕΕ 2003-4)

Στο *Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2001-2005:*

- Στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών (Πρόγραμμα "Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό") επιλέχθηκα ως μέλος του Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού και δίδαξα τη Θεματική Ενότητα «Ελληνική φιλοσοφία και επιστήμη» (2001-2005, 2012-).

Διδασκαλία μεταπτυχιακών μαθημάτων

Στο *Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής (ΑΠΘ):*

- Σώμα και ψυχή: Αρχαιότητα–Μεσαίωνας (ΧΕ 2007-8)
- Επικουρισμός και στωικισμός (ΕΕ 2014-15)
- Επίκουρος και επικουρισμός (ΧΕ 2011-12)
- Επικούρεια ηθική φιλοσοφία (ΕΕ 2018-19)
- Αρχαία ελληνική φιλοσοφία και χριστιανική σκέψη: ο διάλογός τους στην ύστερη αρχαιότητα (ΧΕ 2021-22)
- Ο πλατωνισμός στη μεσαιωνική φιλοσοφία (ΕΕ 2017-18)
- Ο Θεός των φιλοσόφων και η κριτική της θρησκείας (ΧΕ 2012-13, ΕΕ 2019-20)
- Το πρόβλημα του κακού (ΧΕ 2008-9)
- Το πρόβλημα της ελεύθερης βούλησης (ΧΕ 2009-10, ΧΕ 2016-17)
- Αισθητική και μεταφυσική: τέχνη και υπερβατικότητα (ΕΕ 2015-16, ΧΕ 2020-21)
- Εικόνα, σημείο, σύμβολο: αισθητική– μεταφυσική (ΧΕ 2010-11)
- Αισθητική και πολιτική (ΧΕ 2013-14)

Στο *Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφικών & Κοινωνικών Σπουδών (Πανεπιστήμιο Κρήτης):*

- Βυζαντινή φιλοσοφία: προβλήματα ερμηνείας και μεθόδου (ΕΕ 1999-2000)
- Οντολογία και αισθητική στη μεσαιωνική φιλοσοφία (ΧΕ 2001-2)
- Το πρόβλημα του κακού: αρχαιοελληνικές και μεσαιωνικές αναγνώσεις (ΕΕ 2002-3)
- Πλατωνισμός και αριστοτελισμός στη μεσαιωνική φιλοσοφία (ΧΕ 2004-5)
- Το πρόβλημα της σχέσης σώματος και ψυχής στην ύστερη αρχαία και στη μεσαιωνική φιλοσοφία (ΧΕ 2005-6)

Επίβλεψη εργασιών

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ (14)

- Α. Κάμπα, *Η πρόσληψη της βυζαντινής τέχνης: σύγχρονες αισθητικές προσεγγίσεις και καλλιτεχνικές προκλήσεις* (2022-).
- Α. Μαλακόζης, *Επανασυνδέοντας τη φιλοσοφία με την τέχνη της ζωής: σύγχρονες απόπειρες για μια διαφορετική φιλοσοφική πρακτική* (2022-).
- Α. Γεωργίτσαρου, *Η πρόσληψη της νεοπλατωνικής και της αριστοτελικής ηθικής φιλοσοφίας στο Βυζάντιο: από τον Γρηγόριο Νύσσης στους υπομνηματιστές των "Ηθικών Νικομαχείων"* (2020-).
- Ε. Αθανασιάδου, *Ο επικούρειος σοφός κατά τον Φιλόδημο* (2020-).
- Χ. Κολτσίδας, *"Ο ναός που περιβάλλει τα πάθη": Η γνωσιολογική και ηθική οπτική του D. Z. Phillips* (2019-).
- Θ. Μωυσόγλου, *Επικούρεια ηθική και νεότερος ωφελιμισμός* (2017-).
- Ε. Πότσα, *Φιλοσοφικός αθεϊσμός και παραδοσιακή θρησκευτικότητα: Η κριτική θεολογία του επικουρισμού* (2016-21).
- Φ. Παπαγεωργίου, *Η Έξήγησις του Συμπλεκίου στο Έγχειρίδιον του Επικτήτου ως πρόταση βίου στην Ύστερη Αρχαιότητα* (2015-2021).

- Γ. Χατζηβασιλείου, *Η πρόσκληση της τεχνολογίας απέναντι στη φιλοσοφία: Οντολογία και ανθρωπολογικά διακυβεύματα της σύγχρονης τεχνολογίας* (2014-22).
- Κ. Λαπαρίδης, *‘Καθόλου’ και υποστασιακός επιμερισμός: Η οντολογία της εξατομίκευσης στον σχολαστικισμό* (2014-2018).
- Π. Τεμπρίδου, *Το άμοιαστο της ποίησης και το ισόποσο της φιλοσοφίας: Ο διπλός εαυτός του Οδυσσέα Ελύτη* (Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής ΑΠΘ, 2011-16).
- Δ.-Ε. Κωνσταντινίδη, *Το πρόβλημα της ελεύθερης βούλησης στον Πλάτωνα και στον Αριστοτέλη: ελεύθερη επιλογή και ηθική ευθύνη* (Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής ΑΠΘ, 2008-13).
- Γ. Βαλσάμης, *Χρόνος και δημιουργία στον Γρηγόριο Νύσσης και τον Μάιστερ Έκκαρτ* (Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής ΑΠΘ, 2007-17).
- Μ. Φιολιτάκη, *Μίμηση, φαντασία και συμβολισμός στη βυζαντινή αισθητική* (Τμήμα Φιλοσοφικών & Κοινωνικών Σπουδών Παν/μίου Κρήτης, 2002-2006).

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΜΕΤΑΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (2)

- Φρ. Παρασκευοπούλου-Κόλλια, *«Διδάσκοντας φιλοσοφία σε μη φιλοσόφους» και αντικείμενο τη διδασκαλία της φιλοσοφίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σε μη φιλοσοφικά τμήματα* (2010-11).
- Κ. Λαπαρίδης, *Η επιστρεπτική κίνηση του Νου προς το Εν και η ενότητα της πολλαπλότητας των ιδεατών μορφών της νόησης στον Πλωτίνο* (2019-22).

Μέλος τριμελών επιτροπών διδακτορικών διατριβών (22)

Μέλος εξεταστικών επιτροπών διδακτορικών διατριβών

Εποπτεία διπλωματικών μεταπτυχιακών εργασιών (46 ολοκληρωμένες, 12 υπό εκπόνηση)

Μέλος εξεταστικής επιτροπής σε μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες

Εποπτεία διπλωματικών πτυχιακών εργασιών (31 ολοκληρωμένες)

III. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

A. ΒΙΒΛΙΑ

1. Επικούρου *Ηθική*, εισαγωγή-μετάφραση-σχόλια. Αθήνα: Εξάντας (Αρχαίοι συγγραφείς 1), ¹1991, ²1992 [και ανατυπώσεις], σ. 370.
2. *Βυζαντινή φιλοσοφία της εικόνας: Μια ανάγνωση του Ιωάννη Δαμασκηνού*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, ¹1997, ²1999, σ. 360.
3. *Εικαστική φιλοσοφία: Μελετήματα για τη φιλοσοφία, τη θρησκεία και την τέχνη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1998, σ. 268.
4. *Αρχαίοι έλληνες φιλόσοφοι*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 2006, σσ. 302 (σσ. 157-296) –με τον Βασίλη Κάλφα [και ανατυπώσεις]. / Νέα έκδοση: Αθήνα: Το Βήμα, 2013, 2022.
5. Επίκουρος, *Ηθική: Η θεραπεία της ψυχής*, εισαγωγή-μετάφραση-σχόλια. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος (Αρχαίοι συγγραφείς 125), 2009, σ. 704.
6. *Φιλοσοφία: Οδηγός για τον εκπαιδευτικό*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, 2015, σ. 133 –με τον Παύλο Περπερίδη.
7. Γεωργίου Γεμιστού – Πλήθωνος *Για τις διαφορές του Αριστοτέλη από τον Πλάτωνα*, εισαγωγή-μετάφραση-σχόλια. Αθήνα: Άτων, 2023.
8. *Ars Vivendi: Η στωική τέχνη του βίου στο φιλοσοφικό έργο του Λεύκιου Ανναίου Σενέκα*. Αθήνα: Κάλλιπος, 2023 (με τον Θεόδωρο Αντωνιάδη).

B. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

1. Επιμέλεια έκδοσης-μετάφρασης, σχόλια, ανθολόγιο: Νικολλό Μακιαβέλλι, *Ο ηγεμόνας*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, ¹1991, ²1996, ³1999 [και ανατυπώσεις] - Αθήνα 2010.
2. Σχεδιασμός-επιστημονική επιμέλεια: *Αρχαία ελληνική φιλοσοφία*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2005 (CD-ROM).
3. Σχεδιασμός-επιστημονική επιμέλεια: *Το φιλοσοφικό υπόμνημα στην αρχαιότητα και στον μεσαίωνα*. Αθήνα: Πόλις (Υπόμνημα στη Φιλοσοφία 4), 2005, σσ. 300.
4. Επιστημονική επιμέλεια: *Αισθητική και Τέχνη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2008 (με τον Γ. Κουγιουμουτζάκη).
5. Επιστημονική επιμέλεια: *Θάνατοι φιλοσόφων στην αρχαιότητα*. Αθήνα: Πόλις (Υπόμνημα στη Φιλοσοφία 9), 2010, σσ. 280 (με την Παρασκευή Κοτζιά και τη Χλόη Μπάλλα).
6. Εισαγωγή-Επιμέλεια: *Επικούρεια ηθική φιλοσοφία: Μελέτες*. Θεσσαλονίκη: Θύραθεν, 2012.
7. *Αρχαίος φιλοσοφικός λόγος Γ' Λυκείου*, σχεδιασμός-επιμ.-συγγραφή τμημάτων. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας, 2019, σ. 214.
8. *Werner Jaeger: Ελληνική παιδεία και χριστιανισμός στο έργο ενός ουμανιστή του 20ού αιώνα*, συνεπιμ. με Κ. Μποζίνη. Θεσσαλονίκη (Παράρτημα περιοδικού "Ελληνικά", 29), 2023, σ. 314 (υπό εκτύπωση).

Γ. ΜΕΛΕΤΕΣ - ΑΡΘΡΑ

1. "Παρατηρήσεις για την τεχνητή εικόνα και το υπερβατικό πρότυπο στην αρχαία ελληνική θεωρία της τέχνης", *Ελληνικά* 47 (1997) 71-94.
2. "Η έννοια της αιτιότητας στον Ιωάννη Δαμασκηνό: Θεός, φύση, τέχνη", στο: *Πρακτικά Συνεδρίου 'Η Φιλοσοφία και η Θεολογία στην Πατερική Παράδοση'*. Θεσσαλονίκη, 1999, 5-27.
3. "Aristotle and John of Damascus: The 'First Unmoved Mover' and God-Creator", στο: Τ. Pentzopoulou-Valalas & S. Dimopoulos (επιμ.), *Aristotle on Metaphysics*. Θεσσαλονίκη, 1999, 201-221.
4. "Ο Αυγουστίνος και ο 'Υπαρκτός Χριστιανισμός'", *Ιστορικά* 53 (2000) 60-65.
5. "Βυζαντινή φιλοσοφία", στο: Κ. Ιεροδιακόνου και Σ. Βιρβιδάκης (επιμ.), *Η ελληνική φιλοσοφία από την Αρχαιότητα έως τον 20ο αιώνα*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2000, 343-383.
6. "Το μάθημα της φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση: Από τη Λογική στις Αρχές Φιλοσοφίας", *Θαλλώ* 13 (2002) 113-134.
7. "Ο παντοκράτωρ Ζεός του Πλήθωνος: Ενολογία, μοναρχία, μονοθεϊσμός", στο: Λ. Μπενάκης (επιμ.), *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου 'Ο Πλήθων και η εποχή του'*. Αθήνα, 2003, 127-159 [και *Αριάδνη* 10 (2004) 101-134].
8. "Ο Τατάκης και η αριστοτελική φιλοσοφία και παράδοση", στο: Λ. Μπενάκης (επιμ.), *Ο*

Τατάκης και η Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία (Ανδριακά Χρονικά 37). Αθήνα, 2005, 77-109.

9. "Το φιλοσοφικό υπόμνημα και η φιλοσοφία ως υπόμνημα", *Υπόμνημα στη φιλοσοφία* 4 (2005) 51-108, 319-352.

10. "Βασίλειος Τατάκης, φιλόσοφος και παιδαγωγός", *Χρονικά του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης* 16 (2006) 38-62.

11. "Πλατωνική εικονολογία: Η εικόνα ως μίμηση και απόκρυψη του όντος", *Πλάτων: Αφιέρωμα στον Δ.Ζ. Ανδριόπουλο*. Αθήνα: Παπαδήμας, 2007, 184-198.

12. "Παλαιές και σύγχρονες εικονομαχίες: Από τον Λέοντα Γ' στους Ταλιμπάν", στο: Γ. Ζωγραφίδης & Γ. Κουγιουμουτζάκης (επιμ.), *Αισθητική και Τέχνη: διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2008, 63-104.

13. "The almighty Zeus of Plethon: Henology, Polytheism, Monarchy", *Philosophical Inquiry* 30 (2008) 223-243.

14. "Βυζαντινοί έρωτες, θεϊκοί και ανθρώπινοι: Η διαλεκτική της επιθυμίας και της απάθειας", *Αρχαιολογία και τέχνες* 110 (2009) 12-21.

15. "Η εικόνα του ξένου στο Βυζάντιο", στο: *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου 'Παύλεια': Ξενοφοβία και Φιλαδελφία κατά τον Απ. Παύλο*. Βέροια 2009, 165-184.

16. "Φυσικός και προαιρετικός θάνατος στη χριστιανική ύστερη αρχαιότητα", *Υπόμνημα στη φιλοσοφία* 9 (2010) 227-263.

17. "Early Byzantine Philosophy", στο: L. Gerson (επιμ.), *Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity*. Cambridge: CUP, 2010, 843-868 +1161-1169 (με την Κ. Ιεροδιακόνου).

18. «Εισαγωγικά στην επικούρεια ηθική φιλοσοφία», στο: *Επικούρεια ηθική φιλοσοφία*. Θεσσαλονίκη: Θύραθεν, 2012, 9-16, 331-348.

19. "Is Patristic Aesthetics Possible? The Eastern Paradigm Re-examined", *Studia Patristica* 59 (2013) 113-135.

20. "Representation and Art: Byzantine Re-readings of Aristotle", στο: Σ. Ευθυμιάδης, Π. Θανασιάς & Χ. Παναγίδης (επιμ.), *Αναγνώσεις του Αριστοτέλη. Readings of Aristotle*. Nicosia 2014, 119-130.

21. "Brief aus Griechenland [Philosophie in Griechenland heute]", *Deutsche Zeitschrift für Philosophie* 64/3 (2016) 452-464 (με τον Κωνσταντίνο Καβουλάκο).

22. "The Life of Academy after Plato", στο: *Jixia Academy and Plato's Academy: China-Greek Classical Civilization*. Zibo City: Shandong University, 2020, 228-240.

23. "Η νεοελληνική πρόσληψη του Werner Jaeger: ανθρωπισμός και ελληνοχριστιανισμός", στο: *Werner Jaeger: Ελληνική παιδεία και χριστιανισμός στο έργο ενός ουμανιστή του 20ού αιώνα*, συνεπιμ. με Κ. Μποζίνη. Θεσσαλονίκη (Παράρτημα περιοδικού "Ελληνικά", 29), 2023, 253-314.

24. "'The great voice of Greece' and its echoes: Plato and Neoplatonists in Nicephorus Gregoras", στο: *Theandrites* (Βενετία) υπό έκδοση.

25. "Και πάλι για τη Βυζαντινή φιλοσοφία;", στο: Γ. Στείρης (επιμ.), *Γιατί πάλι το Βυζάντιο; Η*

φιλοσοφική πρόσληψη του Βυζαντίου. Αθήνα, υπό έκδοση.

ΛΗΜΜΑΤΑ ΣΕ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΕΣ (25)

Encyclopedia of Medieval Philosophy. Dordrecht: Springer, 2011:

"Blemmydes Nikephoros", *ό.π.*, 892-895.

"Byzantine Aesthetics", *ό.π.*, 32-35.

"Byzantine Ethics", *ό.π.*, 323-328.

"Pachymeres George", *ό.π.*, 394-397.

"Planoudes Maximos", *ό.π.*, 730-732.

Εγκυκλοπαίδεια του Πλάτωνα /Encyclopedia of Plato, επιμ. Β. Κάλφας Αθήνα: ΙΜΕ/Ακαδημία Πλάτωνος, 2015:

16 Λήμματα για τον βυζαντινό και λατινικό πλατωνισμό (στα ελληνικά και αγγλικά)

"Χριστιανισμός και πλατωνισμός", "Πλατωνισμός και πρώιμη χριστιανική θεολογία: η διαμόρφωση του χριστιανικού δόγματος", "Χριστιανισμός και μεσοπλατωνισμός (Ιουστίνος)", "Ωριγένης", "Καππαδόκες και Πλατωνισμός", "Ψευδο-Διονύσιος Αρεοπαγίτης", "Χριστιανοί νεοπλατωνικοί υπομνηματιστές (Δαβίδ, Ηλίας, Στέφανος)", "Βυζάντιο και πλατωνισμός", "Αριστοτελισμός και πλατωνισμός στο ύστερο Βυζάντιο", "Γεώργιος Γεμιστός ή Πλήθων", "Βησσαρίων", "Ο Πλάτων στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή τέχνη", "Αυγουστίνος Ιππώνος", "Θωμάς Ακινάτης", "Βυζαντινά σχόλια στον Πλάτωνα", "Η χειρόγραφη παράδοση του πλατωνικού έργου στο Βυζάντιο".

Encyclopedia of Renaissance Philosophy. Dordrecht: Springer, 2020:

"Gregory Akindynos",

"Theophanes of Nicaea",

"Ioannes Chortasmenos",

"Manuel Korinthios".

Δ. ΑΡΘΡΑ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ - ΜΙΚΡΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

1. "Σχόλια πάνω στην τύχη της μεταβυζαντινής ζωγραφικής στο ελληνικό κράτος και το Άγιον Όρος. Ιδεολογικές ανακατατάξεις και θρησκευτική τέχνη", *Γρηγόριος ο Παλαμάς* 74 (1991) 1019-1092.
2. "Μυθολογικά θέματα στη νεοελληνική ζωγραφική", *Τομή 301: Περιοδικό αρχαιολογίας και τέχνης* 6 (1993) 37-49 (με την Ευρυδίκη Κεφαλίδου).
3. "Επιβιώσεις της λατρείας της Δήμητρας στη σύγχρονη Ελλάδα", *Λαογραφική Κύπρος* 44 (1994) 135-158.
4. "Νόστος προσώπων και κειμένων: Αρχαίοι και μεσαιωνικοί έλληνες συγγραφείς σε με - τάφραση (1980-1996)", στο: *Κανών: Το παρόν των επιστημών στην Ελλάδα*, επιμ. Ζ. Σαρίκας, τόμ. 3. Θεσσαλονίκη: Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, 1997, 105-126.
5. "Οι έννοιες και τα είδωλα: Η κατά Πλάτωνα σύμπτωση της αισθητικής και της ηθικής", *Ειδικό ένθετο "Η αισθητική"*, *Το Βήμα της Κυριακής* (14.1.2001) 4-5.
6. "Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης", *Ειδικό ένθετο 'Επτά Ημέρες'*, *Η Καθημερινή* (7.10.2001) 14-

15.

7. "Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία - Βίοι Φιλοσόφων", *Σύγχρονα Θέματα* 88 (2005) 46-48 (με τον Βασίλη Κάλφα).

8. "The possibility of rational metaphysics in Byzantine Thought", *21st International Congress of Byzantine Studies: Acts*, τόμ. 2: *Papers*. Λονδίνο: Ashgate, 2006, 202.

9. "Η διδασκαλία της φιλοσοφίας", στο: Ν. Τερζής (επιμ.), *Αναμόρφωση Προγράμματος Σπουδών Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής*. Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ., 2009, 75-79 (με τη Δ. Κωνσταντινίδη).

10. "La peinture religieuse dans l'etat grec (1833-1900)", στο: G. Arabatzis (επιμ.), *Marges de la philosophie byzantine*. Athènes: Kardamitsa, 2013, 33-47.

E. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

1. Γεωργίου Γεμιστού Πλήθωνος *Περί αρετών*, εισαγ.-κριτική έκδοση-γαλλική μετάφραση-σχόλια Β. Tambrun-Krasker. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, 1987. *Ελληνικά* 40 (1989) 183-185.

2. Δ. Ανδριόπουλου, *Αρχαία ελληνική γνωσιοθεωρία: Συμβολή στη διερεύνηση του προβλήματος αντίληψη και γνώση*, μτφ. Σ. Δημόπουλος. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1988. *Φιλολόγος* 61 (1990) 240-241.

3. D. Andriopoulos, *The Concept of Causality in Presocratic Philosophy*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1988. *Φιλολόγος* 61 (1990) 242-243.

4. Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά, *Heidegger: Ο φιλόσοφος του λόγου και της σιωπής*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1991. *Φιλολόγος* 63 (1991) 77-79.

5. Κ. Ιεροδιακόνου (επιμ.), *Byzantine Philosophy and its Ancient Sources*. Οξφόρδη: Clarendon Press, 2002. *Journal of the History of Philosophy* 41/3 (2003) 413-414.

6. Γ. Καράς (επιμ.), *Ιστορία και φιλοσοφία των επιστημών στον ελληνικό χώρο, 17^{ος}-19^{ος} αιώνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2003. *Νέα/Βιβλιοδρόμιο* (18/19.12.2004) 10.

7. Β. Τατάκης, *Χριστιανική και βυζαντινή φιλοσοφία*. Αθήνα: Αποστολική Διακονία, 2007. *Νήσος Άνδρος* 4 (2009) 248-250.

8. Δ. Φαρμάκης, *Karl Jaspers*. Θεσσαλονίκη: Ζήτης, 2009. *Κριτικά* 1 (2009) 203-212.

9. Αυγουστίνος. *Η χριστιανική διδασκαλία*, εισαγωγή Ν. Αυγελής, μτφ.-σημ. Γ. Δαρδιώτης. Θεσσαλονίκη: Α. Σταμούλης, 2011. *Δια-λόγος* 1 (2011) 311-316.

10. Ν. Siniossoglou, *Radical Platonism in Byzantium: Illumination and Utopia in Gemistos Plethon*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. *Journal of Hellenic Studies* 133 (2013) 306-307.

11. Κ. Ιεροδιακόνου & Β. Byden (επιμ.), *The many faces of Byzantine Philosophy*. Athens: Norwegian Institute at Athens, 2013. *Δευκαλίων* 31 (2015) 160-166.

12. Μ. Charlesworth, *Φιλοσοφία και θρησκεία: τυπολογία των σχέσεων τους από τον Πλάτωνα έως σήμερα*, μτφ. Χ. Τριανταφυλλόπουλος. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2014. *Κριτικά* 6 (2014).

13. Α. Kenny, *Θωμάς Ακυινάτης*, μτφ. Γ. Δημητρακόπουλος. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές

Εκδόσεις Κρήτης, 2016. *Κριτικά* 8 (2016).

14. *Αντίβολα: Έκδοση χριστιανικού διαλόγου και πολιτισμού*, τεύχος 2/2018. Περιοδικό *Φρέαρ/Δοκίμιο* 5/2019.

ΣΤ. ΔΙΑΦΟΡΑ

1. "Ελληνική βιβλιογραφία Martin Heidegger", στο Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά, *Heidegger*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1991, 341-347.

2. Δ. Ανδριόπουλου, *Αιτιότητα: Η θεμελιώδης έννοια της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας*. Αθήνα: Εστία, 1991 [και ανατυπώσεις] (μετάφραση κεφαλαίων).

3. Δ. Ανδριόπουλου, *Αρχαία ελληνική γνωσιοθεωρία*. Αθήνα: Εστία, 21991 [και ανατυπώσεις] (μετάφραση κεφαλαίων).

4. "Ανθολόγηση από το έργο του Βασίλη Τατάκη", *Φιλολόγος* 150 (2012) 461-484.

IV. ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- 1 Συνέδριο 'Φιλοσοφία και Θεολογία στο Βυζάντιο' (Θεσσαλονίκη, 12-13.3.1997): «*Η έννοια της αιτιότητας στον Ιωάννη Δαμασκηνό*»
- 2 Διεθνές Συνέδριο 'Aristotle: Metaphysics' (Θεσσαλονίκη, 9-10.10.1997): «*Aristotle and John of Damascus: First Unmoved Mover and God-Creator*»
- 3 Διεθνές Συνέδριο 'Byzantine Philosophy and Its Ancient Sources' (Θεσσαλονίκη, 11-14.12.1997): «*Epicurus in Byzantine Thought: Between Damnatio Memoriae and Oblivion*»
- 4 Συνέδριο 'Τα φιλολογικά μαθήματα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση' (Ιεράπετρα, 20-22. 10. 2000): «*Η φιλοσοφία στη Μέση Εκπαίδευση: Αρχές και Προβλήματα*»
- 5 Επιστημονική Ημερίδα 'Ο Ζευς στον μύθο και την ιστορία' (Ανώγεια, 7.7.2001): «*Ο παντοκράτωρ Ζευς του Πλήθωνα*»
- 6 Ημερίδα για τον Σωκράτη (Χανιά, 6.11.2001): «*Ο χριστιανός Σωκράτης: Η επιβίωση μιας εικόνας*»
- 7 Ημερίδα 'Η φιλοσοφία στη Μέση Εκπαίδευση' (Χανιά, 19.2.2003): «*Ο πλατωνικός μύθος του σπηλαίου*»
- 8 Συμπόσιο 'Ο Τατάκης και η Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία' (Άνδρος, 20-21.9.2003): «*Ο Τατάκης και η αριστοτελική φιλοσοφία και παράδοση*»
- 9 Συνέδριο 'Ερωτισμός και ασκητισμός: Από τη μετακλασική αρχαιότητα έως τον ώριμο Μεσαίωνα' (Βόλος, 5-7.11.2004): «*Κυνική και χριστιανική άσκηση*»
- 10 Συνέδριο 'Λογική σκέψη και διδασκαλία της Λογικής' (Ρέθυμνο, 29-30.11.2004): «*Η Λογική ως φιλοσοφικό μάθημα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα: Από την αποκλειστικότητα στον αποκλεισμό*»
- 11 Συνέδριο 'Αισθητική και τέχνη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις' (Ρέθυμνο, 5-6.11.2005): «*Παλαιές και σύγχρονες εικονομαχίες: Από τον Λέοντα Γ΄ στους Ταλιμπάν*»
- 12 21st International Congress of Byzantine Studies – VI. Orthodoxy / 'The Autonomy of Philosophy' (Λονδίνο, 21-26.8.2006): «*The possibility of rational metaphysics in Byzantine thought*»
- 13 Διεθνές Συνέδριο 'Παύλεια' (Βέροια 27-29.6.2008): «*Η εικόνα του ξένου στο Βυζάντιο*»

- 14 Συμπόσιο 'Ο Τατάκης και η Βυζαντινή Φιλοσοφία' (Άνδρος, 19-21.9.2008): «Υπάρχει (ακόμη) βυζαντινή φιλοσοφία; 60 χρόνια μετά τη 'Βυζαντινή Φιλοσοφία' του Τατάκη»
- 15 Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας 'Η έννοια του υποκειμένου και οι μετασχηματισμοί της' (Πάτρα, 17-19.10.2008): «Αναζητώντας το υποκείμενο στη βυζαντινή σκέψη»
- 16 Conference 'The Autonomy of Byzantine Philosophy' (Αθήνα, 5-7.12.2008): «*Is rational metaphysics possible?*»
- 17 Ημερίδα 'Θάνατοι φιλοσόφων στην αρχαιότητα' (Αθήνα, 20.12.2008): «Φυσικός και προαιρετικός θάνατος στη χριστιανική ύστερη αρχαιότητα»
- 18 Συνέδριο 'Οι μεταμορφώσεις του ελληνοχριστιανισμού, 19^{ος}-20^{ος} αιώνας' (Βόλος, 12-14.3. 2010): «Έλληνες, χριστιανοί, βυζαντινοί και επιτέλους Ευρωπαίοι: Προσλήψεις και χρήσεις της βυζαντινής τέχνης στη νεότερη Ελλάδα»
- 19 Sixteenth International Conference on Patristic Studies, (Οξφόρδη, 8-13.8.2011): "*Is Patristic Aesthetics Possible? The Eastern Paradigm Re-examined*" (Plenary Lecture)
- 20 Πανελλήνιο Συμπόσιο για τον Παπαδιαμάντη (Θεσσαλονίκη, 2.12.2011): «Και η Τέχνη που; Αφοπλίζοντας φιλολογικά και ιδεολογικά την αμαρτία της γραφής»
- 21 Ημερίδα 'Η φιλοσοφία στην εκπαίδευση' (Πάτρα, 12.12.2011): «Η παρουσία της φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση: από την αποκλειστικότητα της λογικής στη θεματική πολυφωνία»
- 22 Διεθνές Συνέδριο 'Werner Jaeger: Ελληνική παιδεία και χριστιανισμός στο έργο ενός ουμανιστή του 20^{ου} αιώνα' (Θεσσαλονίκη, 25-26.4.2012): «Η νεοελληνική πρόσληψη του Jaeger»
- 23 Συνέδριο 'Το Άγιον Όρος στα χρόνια της απελευθέρωσης', Στρογγυλή τράπεζα: Ναζαρηνή ζωγραφική (Θεσσαλονίκη, 22-25.11.2012): «Ιδεολογικά και αισθητικά ζητήματα της πρόσληψης της ναζαρηνής ζωγραφικής στην Ελλάδα»
- 24 Συνέδριο 'Στοχασμός του θανάτου: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις' (Θεσσαλονίκη, 12-14.12.2012): «Μια ζωή που αρνείται τον Θάνατο παύει να είναι απεριόριστη: Ζώντας επικούρεια, πεθαίνοντας στωικά»
- 25 International Conference 'Readings of Aristotle' (Λευκωσία, 9-10.2.2013): «Imagination, Representation and Art: Byzantine Re-readings of Aristotle»
- 26 Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο 'Μνήμη Βούλας Κοτζιά' (Θεσσαλονίκη, 25-27.9.2014): «Αριστοτελική και βυζαντινή φιλία: η μαρτυρία των υπομνημάτων»
- 27 Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο 'Διεπιστημονικές προσεγγίσεις της διεπιστημονικότητας' (Θεσσαλονίκη, 31.10-1.11.2015): «Η φιλοσοφική προσέγγιση της διεπιστημονικότητας και η πρόσληψή της στην Ελλάδα»
- 28 Διεθνές Συνέδριο 'Θεωρίες τέχνης, εμπειρίες τέχνης' (Θεσσαλονίκη, 26-28.5.2015): «Η βία της εικόνας: πολιτική και αισθητική στη μετανεωτερικότητα»
- 29 Συνέδριο 'Ο Αριστοτέλης, συμπατριώτης μας και πανανθρώπινος' (Ιερισσός, 6-7.2.2016): «Αριστοτέλης: ηδονές, ανάγκες και διαχείριση φυσικών πόρων»
- 30 Συνέδριο 'Απόστολος Παύλος και φιλόσοφοι' (Βέροια, 2-4.6.2016): «Ο Απόστολος Παύλος μεταξύ Ιερουσαλήμ και Αθήνας: σοφοί και φιλόσοφοι του καιρού του»
- 31 Πανελλήνιο Συμπόσιο 'Αριστοτέλης: Παιδεία, Πολιτισμός, Πολιτική' (Θεσσαλονίκη, 18-20.11.2016): «Ο βυζαντινός Αριστοτέλης»
- 32 Συνέδριο (Θεσσαλονίκη, 17-19.3.2017): «Η φιλοσοφία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Από τις Αρχές Φιλοσοφίας στο τέλος της»
- 33 International Conference, Ateneo Pontificio Regina Apostolorum/Facolta di Filosofia, 'Natural Law in Medieval Philosophy' (Ρώμη, 10-11.4.2018): «*Byzantine theory of Natural Law*»

- 34 Συνέδριο 'Jixia Academy and Plato's Academy: China-Greek Classical Civilization Summit Forum' (Zibo City, Shandong, 14-18.9.2018): «*The Life of Academy after Plato*»
- 35 Ημερίδα: 'Γιατί πάλι το Βυζάντιο; Η φιλοσοφική πρόσληψη του Βυζαντίου' (Αθήνα/ΕΚΠΑ, 26.10.2018): «*Πάλι για την ύπαρξη της Βυζαντινής Φιλοσοφίας*»
- 36 III Convegno di Studi Bizantini Presso la Scuola Grande di San Marco Venezia, 'Platonismo bizantino, pensiero occidentale, influenze veneziane' (Βενετία, 3-4.10.2019): «*'The great voice of Greece' and its echoes: Plato and Neoplatonists in Nicephorus Gregoras*»
- 37 Διεθνές Συνέδριο 'Παύλεια' (Βέροια 26-28.6.2023): «*Η φιλοσοφία των Στωικών και των Επικούρειων και ο Απόστολος Παύλος*»
- 38 Διεθνές Συνέδριο 'Άνθρωπος, φύση και κοινωνία στους Πατέρες της Εκκλησίας (2^{ος}-5^{ος} αι.). Για τα ογδόντα χρόνια των Sources chrétiennes (Θεσσαλονίκη 26-29.6.2023): «*Greek Fathers, Natural Law and the Christian Empire*»

B. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΟΜΙΛΙΕΣ (αδημοσίευτες)

- 1 Σχολή Καλών Τεχνών "Aura" (Θεσσαλονίκη, 29.3.1995): «*Η πρόσληψη της βυζαντινής τέχνης στη νεότερη Ελλάδα*»
- 2 Ελευθερουδάκης (Αθήνα, 8.10.1997): «*Βυζαντινή φιλοσοφία της εικόνας*»
- 3 Σεμινάριο Εταιρείας Θρησκευολογικών Ερευνών (Αθήνα, 10.6.1998): «*Νεοελληνική ιδεολογία, βυζαντινή αιογραφία και εκκοσμίκευση*»
- 4 Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν (Αθήνα, 12.2.1999): «*Η στάση των πρώτων Χριστιανών προς την αρχαία ελληνική τέχνη*»
- 5 Σεμινάριο Εταιρείας Θρησκευολογικών Ερευνών (Αθήνα, 15.2.1999): «*Βυζαντινή αιογραφία και νεοελληνική ιδεολογία: το πρόβλημα της ερμηνείας και το εικαστικό αδιέξοδο*»
- 6 Σεμινάριο Διδασκόντων του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ρέθυμνο, 13.12.1999): «*Όταν το ιερό συνάντησε το ωραίο: Στάσεις και αντιδράσεις των Χριστιανών προς την εθνική τέχνη*»
- 7 Πανεπιστήμιο Κρήτης – Γιορτή των Ελληνικών Γραμμάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ρέθυμνο, 30.1.2001): «*Ελληνισμός και χριστιανισμός: Προβλήματα συγκατοίκησης στην Ύστερη Αρχαιότητα*»
- 8 Σεμινάριο Κέντρου Δικανικών Μελετών 'Βυζαντινή φιλοσοφία' (Αθήνα, 13.4.2005): «*Σώμα και ψυχή στον Ιωάννη Δαμασκηνό: Παραδοσιακός ή ολιστικός δυισμός;*»
- 9 Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών – ΑΠΘ (Θεσσαλονίκη, 15.4.2005): «*Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία – Φιλόσοφος βίος*»
- 10 Πειραματικό Σχολείο ΑΠΘ (Θεσσαλονίκη, 16.4.2005): «*Ο Βασίλης Τατάκης, φιλόσοφος και παιδαγωγός*» (πρβ. εργασία αρ. Γ10)
- 11 Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών (Αθήνα, 30.6.2005): για το βιβλίο «*Λουκιανός, Άλέξανδρος ή ο Ψευδομάντης' και Ανώνυμος, Μοντανός ο Ψευδοπροφήτης*»
- 12 Φιλοσοφικό Σεμινάριο, Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής, ΑΠΘ (Θεσσαλονίκη, 3.2007): «*Υπάρχει βυζαντινή φιλοσοφία;*»
- 13 Ημερίδα 'Αναμόρφωση Προγράμματος Σπουδών', Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής, ΑΠΘ (Θεσσαλονίκη, 20.6.2008): «*Η διδασκαλία της φιλοσοφίας*», με τη Δ. Κωνσταντινίδη (εργασία αρ. Δ9)
- 14 Σεμινάριο 'Αρχαιογνωσία και Νεογνωσία' – Σχολή Μωραΐτη (Αθήνα, 4.9.2008): «*Η διδασκαλία της αρχαίας φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση*»
- 15 Ημερίδα 'Η διδασκαλία της φιλοσοφίας: θεωρητικές και διδακτικές προσεγγίσεις',

- Ένωση Φιλολόγων Ν. Ηρακλείου (Ηράκλειο, 29.1.2010): «*Το Άνθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων της Γ' Γυμνασίου*»
- 16 Ημερίδα 'Η διδασκαλία της φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση' – Πειραματικό Σχολείο (Θεσσαλονίκη, 5.3.2010): «*Επίκουρος και ηδονισμός. Θεωρητική και διδακτική προσέγγιση*»
 - 17 Κύκλος σεμιναρίου 'Θρησκεία και Επιστήμη – Το ζήτημα της δημιουργίας' (Θεσσαλονίκη, 28.5.2010): «*Άνθρωπος και κόσμος στους αρχαίους ελληνικούς μύθους και τη φιλοσοφία*»
 - 18 Κύκλος μαθημάτων 'Η φιλοσοφία ως τρόπος ζωής' – Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Δήμου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη, 2.11.2011): «*Επικούρειες θεραπείες*»
 - 19 Τομέας Βιβλικής Γραμματείας και Θρησκευολογίας, Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ, Στ' Συνάντηση Biblicum 'Το πρόβλημα του κακού' (Θεσσαλονίκη, 2.4.2012): «*Κάγω υπέμεινα μήνας κενούς: Το αδικαιολόγητο κακό στη νεότερη φιλοσοφική προβληματική*»
 - 20 Ελεύθερο Πανεπιστήμιο – Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία 'Μαθήματα νεοελληνικής φιλοσοφίας' (Αθήνα, 16.10.2012): «*Φιλοσοφία της τέχνης: η επιθυμία του βλέμματος, η επιστροφή του ωραίου και η άδεια εικόνα της μετανεοτερικότητας*»
 - 21 Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία (Αθήνα, 10.1.2013): «*Είναι δυνατή μια βυζαντινή αισθητική;*»
 - 22 Κύκλος μαθημάτων 'Φιλοσοφία και κρίση' – Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Δήμου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη, 29.5.2013): «*Κρίση της τέχνης, κρίση της αισθητικής;*»
 - 23 Ημερίδα 'Ο Αριστοτέλης θεμελιωτής γνωστικών κλάδων που διδάσκονται στη Μέση Εκπαίδευση' – Πειραματικό Γυμνάσιο (Θεσσαλονίκη, 29.1.2014): «*Αριστοτέλης: Αισθητική*»
 - 24 Κλασικό Σεμινάριο – Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (Θεσσαλονίκη 19.2.2014): «*Μπορεί ο εγωιστής να γίνει φίλος; Μια επικούρεια απάντηση*»
 - 25 Κύκλος μαθημάτων 'Πάθη και συναισθήματα στη φιλοσοφία' – Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Δήμου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη, 2.4.2014): «*Στωική απάθεια και ανθρώπινα πάθη: οργή και εκδίκηση*»
 - 26 Φιλολογικά βραδινά 'Η διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση' – Φιλολόγος (Θεσσαλονίκη, 5.5.2014): «*Η διδασκαλία της φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση: αναλυτικά προγράμματα, διδακτικά βιβλία και διδακτική πράξη*»
 - 27 Σεμινάριο 'Αναλυτική Φιλοσοφία της Θρησκείας' – Άρτος ζωής (Αθήνα, 6.6.2014): «*Το πρόβλημα του κακού στην αναλυτική φιλοσοφία της θρησκείας*»
 - 28 Ημερίδα (Θεσσαλονίκη, 16.1.2015): «*Ο ρόλος της (ανώτατης) παιδείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση*»
 - 29 Σεμινάριο 'Τα φιλολογικά μαθήματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση' (Θεσσαλονίκη, 24-25.4.2015): «*Η διδασκαλία της φιλοσοφίας: θεωρητικό πλαίσιο και διδακτικά παραδείγματα*»
 - 30 Κύκλος μαθημάτων 'Φιλία και φίλοι: από τον Σωκράτη στο facebook' – Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Δήμου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη, 4 & 11.11.2015): «*Η φιλοσοφία ψάχνοντας φίλους*», «*Μπορεί ο εγωιστής να είναι φίλος; Μια επικούρεια απάντηση*»
 - 31 Στρογγυλή τράπεζα 'Έξι χρόνια Περιοδικό "Κριτικά" – Εκδόσεις Ευρασία: Ποιοι ασχολούνται με την φιλοσοφία στην Ελλάδα σήμερα;' (Θεσσαλονίκη 12.5.2016)
 - 32 Στρογγυλή τράπεζα 'Φοβάμαι τον θάνατο'/Φεστιβάλ ταινιών θανάτου (Θεσσαλονίκη 14.11.2017)
 - 33 Κύκλος μαθημάτων 'Οι αρχαίοι Έλληνες και εμείς: Φιλοσοφικές και άλλες εικόνες της

αρχαιότητας' – Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Δήμου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη, 14.11.2018): «Αρχαίος και σύγχρονος κοσμοπολιτισμός»

Γ.

Μέλος της "Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας", της "Ελληνικής Εταιρείας Αισθητικής" και της "Ένωσης Καθηγητών για την προαγωγή της φιλοσοφίας στη δευτεροβάθμια Εκπαίδευση".

Μέλος της οργανωτικής επιτροπής:

- Ημερίδα «Μανία - Ενθουσιασμός - Γιορτές στην ελληνική αρχαιότητα», Ρέθυμνο 7.5.2001.
- Διεθνές Συνέδριο «The Interface Between Philosophy and Rhetoric in Classical Athens», Ρέθυμνο 29-31.10.2004.
- Συνέδριο «Τέχνη και αισθητική: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή», Ρέθυμνο, 5-6.11.2005.
- Διεθνές Εργαστήρι 'The Derveni Papyrus', Ρέθυμνο, 13-14.5.2006.
- Ημερίδα «Θάνατοι φιλοσόφων στην αρχαιότητα», Αθήνα 20.12.2008.
- Υπεύθυνος οργάνωσης του κύκλου μαθημάτων στο Ανοιχτό Πανεπιστήμιο του Δήμου Θεσσαλονίκης με θέμα «Η φιλοσοφία ως τρόπος ζωής» (Νοέμβριος 2011-Φεβρουάριος 2012).
- Διεθνές Συνέδριο «Werner Jaeger: Ελληνική παιδεία και χριστιανισμός στο έργο ενός ουμανιστή του 20^{ου} αιώνα», Θεσσαλονίκη, 25-26.4.2012.

Μέλος της ακαδημαϊκής επιτροπής για τα θερινά μαθήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης σε φοιτητές αμερικανικών πανεπιστημίων -Πρόγραμμα DIAS (2001).

Μέλος της Συντακτικής επιτροπής της Επιστημονικής Επετηρίδας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης *Αριάδνη* (2002-2006): αναμόρφωση του περιοδικού, εκδοτική και φιλολογική επιμέλεια των τόμων 10-12 (2004-2006).

Μέλος της Συντακτικής επιτροπής του έντυπου και ηλεκτρονικού φιλοσοφικού περιοδικού *Κριτικά* (2009–), υπεύθυνος για τη φιλοσοφία της ύστερης αρχαιότητας και του Μεσαίωνα. Διευθυντής του περιοδικού (2016–)

Μέλος της Συντακτικής επιτροπής του φιλοσοφικού περιοδικού *Peitho* (Πόζναμ 2014–) και *Theandrites* (Βενετία 2020–).

Ανώνυμος κριτής στα περιοδικά: *Journal of Utopian Studies*, *Αριάδνη*, *Κριτικά*, *Vox Patrum*.

V. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής συμμετείχα σε διάφορες επιτροπές και δράσεις. Ανάμεσα στα άλλα:

- Πρόεδρος του Τμήματος (2020-2022)
- Αναπληρωτής Πρόεδρος (2013-2014, 2017-2020)
- Διευθυντής Τομέα Φιλοσοφίας (2014-15, 2015-2016)
- Διευθυντής Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών 'Φιλοσοφία: Κείμενα, ερμηνείες, πρακτικές' (2018-2022)
- Διευθυντής του Εργαστηρίου «Φιλοσοφία: Κείμενα και ερμηνείες» (2016-2022)
- μέλος της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης/ΟΜΕΑ (2016–)

- μέλος της επιτροπής που συνέταξε την Πιστοποίηση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (2019-2020)
- μέλος της Επιτροπής Σπουδών (2010–)
- επιμέλεια του *Οδηγού Σπουδών* για τα ακαδ. έτη 2007-8, 2010-11, 2011-12 έως σήμερα
- μέλος της Επιτροπής Κατατακτηρίων Εξετάσεων (2006, 2009–)
- μέλος της Επιτροπής Βιβλιοθήκης του Τομέα Φιλοσοφίας (2009–), Υπεύθυνος για τη Βιβλιοθήκη (2016–)
- μέλος της Επιτροπής παραλαβής υλικών (2009–)
- μέλος της Επιτροπής Εργαστηρίων του ΑΠΘ (2016-2019)
- μέλος της Επιτροπής Βιβλιοθήκης του ΑΠΘ (2019–)

Στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών συμμετείχα σε διάφορες επιτροπές. Ανάμεσα στα άλλα:

- επιμέλεια του Φυλλαδίου *Διασαφηνίσεις* για τα μαθήματα του Εξαμηνιαίου Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος (1999-2006)
- μέλος της Επιτροπής για το Πρόγραμμα Σπουδών (1998-2006) και Σύμβουλος Σπουδών (2004-2006)
- μέλος της Επιτροπής για τον καταρτισμό του νέου Προγράμματος Σπουδών (1998-99), το οποίο ισχύει από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000, και μέλος της Επιτροπής για την αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών (2004-5)
- υπεύθυνος παραγγελιών βιβλίων (1998-2002), μέλος της Επιτροπής Βιβλιοθήκης (2004-6)
- υπεύθυνος του Τμήματος για το πρόγραμμα 'Ομόσπονδο', την ψηφιακή εγγραφή και παρουσίαση διδακτικού υλικού του Τμήματος στο Διαδίκτυο (1998-99)
- μέλος της Επιτροπής προμηθειών -παραλαβής υλικών (1999-2004)
- υπεύθυνος για την προβολή του Τμήματος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και τη σύνταξη σχετικού φυλλαδίου (2001-2003)
- επιμέλεια των σελίδων του Τμήματος για τον νέο Γενικό Οδηγό Σπουδών του Πανεπιστημίου (έως το 2002), ενημέρωση και ανανέωση της ελληνικής ιστοσελίδας του Τμήματος (Αύγουστος 2002)
- μέλος της κριτικής επιτροπής της Φιλοσοφικής Σχολής για το Βραβείο Παρλαμά (2003)
- μέλος της επιτροπής για το Εργαστήριο Η/Υ της Φιλοσοφικής Σχολής (2003-2006)
- μέλος του Τεχνικού Συμβουλίου του Παν/μίου Κρήτης (2004-2006)

Στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο:

- συντονιστής-υπεύθυνος για την οργάνωση και τη διδασκαλία της Θεματικής Ενότητας «Ελληνική Φιλοσοφία και Επιστήμη» του Προγράμματος «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό» της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών (2001-2005).